

معرفی یک اثر جدید علمی

M. Keusgen · S.-W. Breckle · R. Fritsch
I.C. Hedge · M.D. Rafiqpoor

M. Keusgen
S.-W. Breckle,
R. Fritsch,
I.C. Hedge
M.D. Rafiqpoor

گیاهان طبی افغانستان

در افغانستان استفاده از گیاهان طبی سابقه طولانی و جالب دارد. در قریحات و مناطق روستایی گیاهان طبیعی یک سری از گیاهان وحشی از کوهپایه ها و مناطق کوهستانی در طبابت عامیانه مورد استفاده قرار می گیرند. زینبانی از قام استفاده شده در این اثر را یک زینبانی، و یا بهتر بگوییم، یک 'موجودی' تازه و همه جانبه از گیاهان طبی در افغانستان تشکیل می دهد. جهت فهم مبانی طبیعی کشور، در آغاز کتاب، فصل های مقدماتی پیرامون جیولوژی، فلورا و پوشش گیاهی به رشته تحریر درآورده شده. به تعقیب آن بخش بوتانیکی می آید که در آن روی مورفولوژی، سیستماتیک، جمع زوری و مستند سازی گیاهان عالی صحبت می شود؛ در بخش فارسی، متابولیت های فعال ثانوی و کاربرد های طبی گیاهان مورد بحث قرار می گیرند. اما بخش عمده کتاب شامل پروفیل های گونه های گیاهان طبی است: حدود ۲۰۰ گونه گیاه طبی و استفاده های و یا در گیاه توصیف، و مشخص گردیده به کمک تصاویر رنگی و حدود ۲۵۰ تابلوی رنگی به نمایش گذاشته شده. اینها نمره یک پروژه بزرگ پرسشنامه ها است که از جانب سرویس تبادل اطلاعات آکادمیک آلمان (DAAD) تمويل و در همکاری نزدیک و دو جانبه میان دانشگاه ماریورگ آلمان و بوختنهای کابل و بلخ در افغانستان انجام پذیرفته. بخش نهایی کتاب شامل واژه نامه های اصطلاحات بوتانیکی و فارسی، یک لیست جامع از نشریات علمی و یک فهرست رهنما است. این کتاب یک منبع تازه و بکنا و مهم معلوماتی در باره گیاهان طبی در افغانستان می باشد.

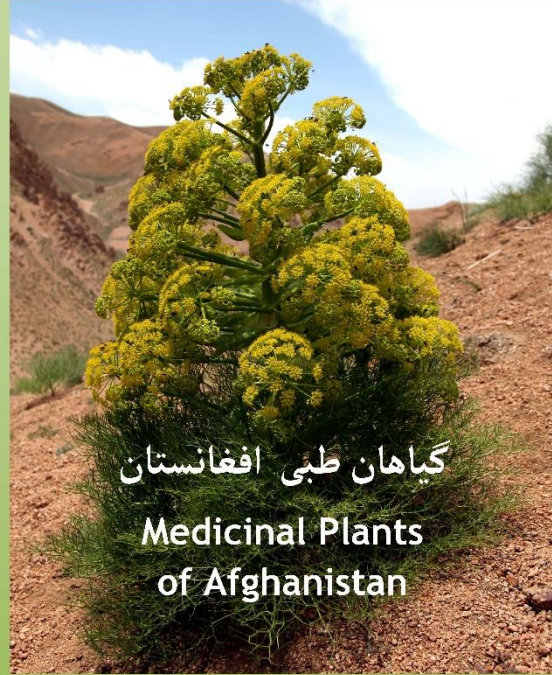
Medicinal Plants of Afghanistan

The use of native plants in Afghanistan has a long and interesting history. In villages and rural regions, many plants throughout the country are still used in folk medicine. A new and comprehensive inventory is the basis for the data in this book. In order to understand the natural background of the country, there are general chapters on geology, climate, flora and vegetation. These are followed by the botanical part with morphology, systematics, collecting and documentation of higher plants. The pharmaceutical part discusses active principles and medical applications. The main part deals with plant profiles; about 200 medicinal and useful plants or drugs are described and illustrated by photographs and c. 250 colour plates. These are mainly the result of a huge questionnaire project, financed by DAAD, jointly with universities in Kabul and Balkh in Afghanistan. The final part has a glossary of terms, comprehensive bibliography and index. The book is a new unique and important bilingual information source about the medicinal plants of Afghanistan.

Michael Keusgen, dean of the faculty of pharmacy, University of Marburg
Siegmar W. Breckle, retired professor of botany and ecology, University of Dierfeld
Reinhard Fritsch, retired plant taxonomist, Leibniz Institute of Plant Genetics and Crop Plant Research, Gatersleben
Ian C. Hedge, botanist, researcher, curator at Herbarium and Royal Botanic Garden, Edinburgh
M. David Rafiqpoor, geo-ecologist, Heres Institute for Biotechnology of Plants, University of Bonn, authorized expert of Academy of Science and Literature Mainz, Germany, coordinator of this book project

گیاهان طبی افغانستان
Medicinal Plants of Afghanistan

گیاهان طبی افغانستان

Medicinal Plants of Afghanistan

M. Keusgen · S.-W. Breckle · R. Fritsch
I.C. Hedge · M.D. Rafiqpoor

Contributors:

A.G. Karimi · M.O. Babury · S.M. Faqiri

طرح و تدوین از داکتر محمد داود رفیق پور و همکارانش

کتاب "گیاهان طبی افغانستان" در قطع و صحافت زیبا با عکس های رنگی طبیعت و نباتات افغانستان در چاپخانه DCM شهر میکنهایم آلمان به دو زبان (فارسی دری و انگلیسی) با همکاری و حمایت مالی موسسه تبادل خدمات آکادمیک آلمان DAAD به چاپ رسیده و کتابیست اهدانی و نه برای فروش. این کتاب در قدم اول در اختیار یونیورسیتی کابل قرار گرفته تا از آن طریق به اختیار تمامی موسسات آموزشی دولتی و غیر دولتی در افغانستان گذاشته شود.

کتاب در چهار فصل اساسی و هرژه عنوان فرعی تدوین شده است.

فصل اول شامل معرفی طبیعت فیزیکی، فلورا و پوشش گیاهی افغانستان میباشد.

فصل دوم که یک بخش اختصاصیست، در ساحة اطلاعات بوتانیکی پیرامون مورفولوژی گیاهان عالی، سیستماتیک و نامگذاری علمی نباتات، جمعآوری و مستند سازی گیاهان روشنی انداخته است. در ساحة که در این بخش مربوط به فارسی می شود، اجزای فعال در گیاهان طبی، استفاده طبی و کاربرد اعضای گیاهان و استفاده سنتی و مدرن از گیاهان طبی افغانستان مورد ارزیابی قرار گرفته است.

بخش سوم که قسمت اساسی این کتاب را تشکیل می دهد، پروفیل های حدود 250 گونه گیاهان طبی طبیعی در افغانستان و حدود 55 نوع گیاهان طبی که در دکانهای عطاری در بازارهای افغانستان عرضه می شوند و اکثراً از کشورهای هند و پاکستان با اقلیم حاره وارد گردیده و در تدای عامیانه در افغانستان کاربرد دارند، به دانش پژوهان معلومات وسیعی ارایه مینماید.

بخش چهارم و نهایی کتاب، علاقمندان این رشته علمی را به منابع عمده، فهرست نشریات راجع به گیاهان طبی افغانستان، واژه نامه بوتانیکی-تکسانومیکی، فهرست رهنما و نویسندگان کتاب آشنا میسازد.

در شرایطیکه شاگردان پوهنتونها و دانش پژوهان و علاقمندان رشته های نبات شناسی، فارمسی از نگاه داشتن کتابهای علمی در مضیقه قرار دارند، تدوین و چاپ چنین یک کتاب علمی اختصاصی، قدم بزرگی در راه اشاعه علوم در افغانستان است.

چنانکه محققان و تدوین کنندگان این کتاب در مقدمه نوشته اند، جمع آوری مواد و تحقیقات در این ساحه اختصاصی در افغانستان حداقل سابقه صد ساله دارد، اما بعد از دهه ای 50 و 60 قرن گذشته (بجز دوره های جنگ) تحقیقات در این ساحه بصورت متداوم صورت گرفته، مواد جمع آوری شده بصورت سیستماتیک آرشیف گردیده است که نتیجه یک بخش از این تحقیقات در این کتاب به اختیار دانش پژوهان و علاقمندان گذاشته میشود. اما با وصف استفاده از منابع مورد دسترس فوق الذکر، زیربنای اصلی تهیه این کتاب را تدوین بیش از 6000 پرسشنامه در ولایت های مختلف افغانستان به کمک محصلان پوهنتونهای کابل، مزارشریف و هرات تشکیل می دهد که اساتید این دانشگاه ها در چهارچوب یک پروژه مشترک و دوجانبه آلمانی-افغانی، کتاب گیاهان طبی افغانستان را منحیث ثمره این پروژه خدمت اهل علم و علاقمندان در افغانستان و جهان قرار می دهند.

نشر این کتاب را برای تمام محققان سهیم در تدوین و نوشتن این کتاب تبریک گفته و بخصوص برای دوکتور داود رفیق پور که ننتها در تدوین و نوشتن این کتاب، بلکه در تدوین و نوشتن کتاب های رهنمای سیر علمی در افغانستان، زون های اقلیمی و حفظ محیط زیست، همکار کتاب مشکلات کمبود آب در شهر کابل (نوشته دوکتور عبدالحنان روستایی) و همچنان ترجمه کتاب بیولوژی به زبان فارسی دری برای شاگردان این رشته، کار های بسیار مثبت علمی را انجام داده است، موفقیت بیشتر آرزو میکنم.